

ARNHEMISCHE SCOURANT.

WOENSDAG 11 FEBRUARI.

De prijs deses Courant, die geregeld vijfmaal
weeke wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag,
Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, is
f 5 in de drie maanden.

De prijs deses Courant is, van een tot vijf
regels, 20 centen voor elken regel daarboven 20
centen. De halve centen zegelregt, voor elke
plaatsing.

Het ontslag van den heer SCHIMMELPENNINCK als minister van binnenlandse zaken.

Eindelijk deelt de Staats-Courant het ontslag van den heer Schimmelpenninck als minister van binnenlandse zaken mede. Hoort men het gevoel zijn, waarmede die heer nu op zijn bijna vijfjarig ministerie zal terugzien? Kan het tevredenheid wezen over het nuttige, dat hij tot stand bracht? over de menigvuldige verkeerdheden, welke hij uitroerde? over de orde en regelmatigheid, welke hij, waar vroeger alle regel ontbrak, te voorschijn riep? Wij betwifelen het; want wij vonden den afgetreden minister vragen: welke de verkeerdheden zijn, door hem uitgeroerd? en, zoo er al eenige waren, of er niet honderde van meer betrekkenis, tegen welke hij-zelf, als lid der vertegenwoordiging, meer dan eens luid zijne stem verhoor, zijn blijven bestaan? Wij zouden hem vragen: wat er dan werkelijk en blijvend nuttigs, door hem is tot stand gebracht? in welke der hem toevertrouwde onderwerpen wanorde en willekeur voor orde en regelmatig plaats gemaakt hebben?

Toen de heer Schimmelpenninck het ministerie aanvaardde, had men regt, veel van hem te eischen. Als lid der Staten-Generaal had hij zich meermalen tegen al het verkeerde, dat in ons bestuur is ingeslopen, laten hooren; had hij aan de ministers, dikwils hunne flauwheid, en hem gebrek aan behartiging der algemeene belangen voor oogen gehouden. Van hem mogt men dus met zekerheid verwachten, dat, als minister, een geheel andere handelwijze in de nationale zaak en van meer constitutionelen zin getuigen zou, den ouden transactie- en slendergeest vervangen zou.

Velen hamer, die hem kenden, meenden, bij zijne benoeming tot minister, dat het hem aan genoegzame staatkundige opleiding, en kennis ontbrak, om al datgene te volvoeren, wat de natie van hem mocht eischen; maar niemand twijfelde aan zijne oprechte bedoelingen, om zijn ministerie aan het heil des lands dienstbaar te maken. Al verwachtte men dus ook al geen wandaren van den nieuwen minister, — men meende toch in zijne beroeping den morgenstond van eenen schoonen dag te zien aanbreken.

Hoe is het dan mogelijk, dat men nu dienzelvden man, na een bijna vijfjarig ministerie, zonder eenige aandoening van het staatswonder niet afsteden? Houdt men dan zijn vroeger gedrag voor huichelarij? Geloofst men, dat zijne vroegere constitutionele beginselen slechts een mom waren, waardoor hij zich populariteit trachtte te verwerven? Verdenkt men zijne bedoelingen? Heeft hij zijn ministerie misbruikt, om zich-zelf te beoordeelen? — Niets van dit alles: wij hebben nimmer zelfs eenig vermoeden hooren opperen, dat de heer Schimmelpenninck zijn ministerie dienstbaar maakte aan zijne bijzondere belangen. Voor eenen lagen huichelaar houdt niemand hem, noch meent dat zijne vroegere handelingen niet het uitwerksel zijner overtuging waren. Tot het laatste oogenblik toe, gelooven wij, was het zijn levendigste wensch, zijn ministerie te onderscheiden door nuttige maatregelen. En onterfusschen zou de heer Schimmelpenninck-zelf, wanneer hij, waar het hem-zelfen betreft, op partijdig wist te zijn, erkennen moeten, dat al die goede bedoelingen, al die ijver en al die werkzaamheid tot niets, volstrekt niets geleid hebben; dat hij niets hoegenaamd tot stand gebracht heeft, wat zijn ministerie in eenige dankbare herinnering kon houden. Hij zat, integendeel, zich-zelfen moeten belijden, dat hij bij velen zeer in achtung heeft verloren; dat de meerderheid hem beneden zijne voorgangers stelde. Van dese wachte de natie geen heil; zij hadden nimmer getoond in eene constitutionele regering te passen. Maar zij hadden boven den heer Schimmelpenninck voor, van steeds consequent geweest te zijn in zijne verkeerdheden. De heer Schimmelpenninck laadde het verwijt, van een staatkundige renegaat te wezen, op zich.

En kon dit anders, wanneer men den minister inbreuk zag maken op de vrijheid van de beraadslagingen der Kamer, in welke hij vroeger gewoon was met moed en kracht voor de algemeene belangen op te treden? wanneer men hem stikwijgend zag toetreden tot eene wet, welke hij, weinige maanden te voren, toen hij reeds minister was, als heilloos, niet doeltreffend, tot meened en zedeloosheid leidende, had afgeschetst? Kon dit anders, wanneer men hem, die, als lid der Staten-Generaal, de ministers herhaalde-

lijk tot plichtvervulling aanmaande, als minister, bij regterlijk vonnis, overtredend der grondwet hoorde verklaren, en dat in zoo duideljk een zaak, dat hij zelf geene poging darde wagen, om zich door eenen Hoogerren regter van die smet te doen zuiveren? Kon dit anders, wanneer men hem, die, lid der Kamer, in 1839 en 1840 onder de vrijzinnigste voorstanders eener grondwetsherziening geteld werd, minister geworden zijnde, zich onder de vaan van behoud eener gebrekkige grondwet zag rangschikken?

Waarom dit toe te schrijven, dan aan gebrek aan karakter? Het mogt den heer Schimmelpenninck ad aan genoegzame kennis ontbroken hebben, om zijn ministerie in de geschiedenis des lauds eene belangrijke plaats te verzekeren, — bij zijne vlagheid bij zijner ijver, bij zijne oprechte liefde voor de nationale zaak, waa het hem altijd mogelijk geweest iets te verrigten, dat hem, ook na zijne afstreding, aangename herinneringen zou nagelaten hebben. Dan, evenwel, had hij meer karakter behoeven te hebben; had hij zich niet aan het jammerlijke transactiestelsel hehooren aan te sluiten, maar het oude, doe wel en zie niet om, tot zijne leus moeten nemen; had hij zich niet door ambtgenooten, gelijk de heer van Hall, moeten laten domineren, maar jegens hem zijne onafhankelijkheid moeten weten te bewaren. Maar misschien voert men ons te gemoet — en wij kunnen de waarheid der aanmerking niet ontkennen — wanneer de heer Schimmelpenninck zoo veel karakter gehad had, hij zou de ministeriele portefeuille niet aangenomen hebben, zoo lang hij onzeker was zijne beginselen in het kabinet te kunnen doen zegelvoeren.

Het gevoel, van, ondanks de beste bedoelingen, gedurende bijna vijf jaren niets hoegenaamd verrigt te hebben van eenig blijvend nut, is in onze oogen zoo smartelijk en grievend, dat wij-zelfen ons moeite gegeven hebben, om ons iets te herinneren, hetwelk den heer Schimmelpenninck mogt kunnen doen meenen, dat zijn ministerie toch niet geheel nutteloos voor het land geweest is; maar vruchteloos: waar wij zochten of de oogen wendden, wij vonden niets dan nederlagen, of onberadene, zoanist-in-constitutionele handelingen.

Reeds in het vorig jaar hebben wij gezegd, en de Nieuwe Rotterdamsche Cou-

rant heeft zich later in gelijken geest doen hooren, dat het ons volmaakt onverschillig is, wie opvolger van den heer Schimmelpenninck wezen zal. Iemand, die naast de heeren van Hall, de Jonge enz. eene plaats op de bank der ministers wil innemen, is nimmer de man, welke tegenwoordig der natie voegt. Hoe behoudender de keus, hoe beter; want de kruik, die zoo lang te water gaat tot dat zij barst, heeft te eerder kans om te barsten.

Dat men weken en maanden lang in ons land, waar ieder naar posten jaagt, vruchteloos naar iemand tot opvolger van den heer Schimmelpenninck gezocht heeft; dat de een voor den anderen het aanbod afsloug, — kan aan de overige heeren ministers ten bewijs strekken, hoe algemeen de bewustheid is, dat de natie over den tegenwoordigen gang van het bestuur ontevreden is; hoe diep, ook zelfs bij de mannen hunner eigene partij van behoud, de overtuiging bestaat, dat de zaken op den tegenwoordigen weg niet kunnen blijven gaan. Niemand wil zijne fortuin aan een zinkend schip wagen.

Buitenlandsche berigten.

OOSTENRIJK.

Wenen, 30 jan. De onderhandelingen tusschen Oostenrijk en Beieren over den aanleg des Oostenrijks-Beijerschen spoorwegs zijn tot het voorjaar verschoven geworden, dewijl de tot grondslag dienende grondverhoogen nog niet ten einde gebragt zijn. De rigting van den weg zal overigens, naar verzoek wordt, niet over Lint, Passau en Regensburg gaan, maar over Lint en Salzburg, in welke dachheid de Oostenrijksche spoorweg naar Beieren uitkomen zal.

Wenen, 3 febr. Volgens de jongste berigten uit het Hofsorder comité is het bij de comité-vergadering te Mikolt, bij gelegenheid der verkiezing van de comité-bereyden, tot feitelijkheden gekomen tusschen de de conservatieven en radicalen, waarbij van weerszijden omstreeks 12 personen gedood en ongeveer 30 gewond werden.

ENGELAND.

Londen, 6 febr. Met gespannen verwachting zien zij die handel drijven, de opening van de discussie, over het ontwerp van sir R. Peel, te gemeet, en de handel zal natuurlijk, tot dat het lot van dit ontwerp beslist zij, in eenen staat van onzekerheid blijven verkeeren. Desniettegenstaande heeft in den graanhandel, sedert den dag, waarop sir R. Peel zijne bedoelingen, ten opzichte der wijzigingen in de graanwetten, bekend maakte, eene trapsgewijze verbetering plaats gegrepen, en op de meeste markten, zoowel in de landbouwende districten als in de steden, waar de meeste consumtie is, zijn de prijzen deze week 1 sh. per quarter vooruitgegaan. Dit voorzeker, is een blijk, dat de pachters den maatregel niet beschouwen als zullende hun eigendom depreciëren en dat bij den handelaar het vertrouwen wordt verlevendigd. Men gelooft ook, dat door dien maatregel geene menkelijke wijziging in de prijzen zal plaats hebben; want men heeft reeds lang voorzien, dat op de eene of andere wijze de in entrepot zijnde voorraad vrij van regten toegelaten zou worden. Het eenige, dat op de prijzen van invloed zou kunnen wezen, is, dat wellicht op het zelfde tijdstip de voorraad der landlieden door dezelve aan de markt wordt gebragt. Daar deze echter tot nu toe geene neiging hebben betoond om de markt te overvullen, is het niet waarschijnlijk, dat zij thans eene wijze van handelen zullen volgen, die op hunne belangen nadeelig werken zou.

Londen, 7 febr. Men gaat voort in al de wijken van Londen petitiën te teekenen, om de onmiddellijke en algeheele afschaffing der graanwetten te verwerpen. In de Voorsteden Southwark en Lambeth al-

leen, hebben 70 000 menschen die verzoekschriften geteekend.

Het aantal leden van het Lagerhuis, die sedert het begin der zitting huone demissie hebben aangediend, bedraagt, tien; meer anderen zijn voornemens hun voorbeeld te volgen, indien hunne kiezers sulks begeeren.

In den *Morning Advertiser* van 4 februari leest men: Het zachte weder is zeer heilzaam voor de gezondheid van het volk. Uit de driemaandelijkse sterflijst blijkt, dat het aantal dooden in de laatste drie maanden van 1845 minder sterk dan gewoonlijk is geweest. Er zijn in die maanden gestorven 39,178, dat is 14,740 minder dan in gelijke drie maanden van 1844.

— De *Chronicle* meldt: »Wij kunnen, op de meest geloofwaardige gronden verzekeren, dat er thans zeer uitgebreide orders voor Engelsche rogge, tot uitvoer naar Holland en België, zijn ontvangen. Groote hoeveelheden erwten en boonen zijn van onze markt derwaarts afgevoerd, en thans schijnt het, dat, met inachtneeming van de kwaliteit, Engeland voor beide landen de goedkoopste markt van Europa is, wat garst en rogge betreft.»

— Gisteren is in openbare veiling, alhier te koop aangeboden eene onderhandsche schuldboekentis van wijlen den Hertog van York, broeder van den vorigen koning en prins der Koningin, groot per resto 665 £, met achterstalligen interest sedert 15 september 1826. Na veel aarzelen verloonden zich eenige koopers, en het stuk werd toegeslagen voor 180 guinjes.

Paris, 7 febr. Na eene kortduurende discussie heeft de Kamer van Afgevaardigden het concept adres met 232 tegen 141, en dus met eene meerderheid van 91 stemmen, aangenomen; sedert verscheidene jaren hadden de ministers bij zulk eene gelegenheid een groot eene inderkenheid niet gehad. Het *Journal des Debats* bericht, echter, aan, dat de be-raadslagingen, waarschijnlijk ten gevolge van de af-matting der Kamer, enigzins plotseling (*d'une manière abrupte*) geëindigd zijn. Zelfs het onderwerp van Algerie heeft slechts tot enkele korte aanmerkingen van de heeren de *Reaumont* en *de Ruzanville* geleiding gegeven, welke deze hebben laten vallen, toen de minister van oorlog verzekerde, dat hij tot nog toe niets officieels in handen gehad had, om de geruchten, wegens naderen, in de provincie Constantine geleend, te kunnen bevestigelen of te spreken; maar dat hij thans gelukkig kon aankondigen, dat die geruchten zeer vergroot waren, en dat hij dien avond de daaronder bij de regering ontvangene stukken in de dagbladen zou doen publiceren. Inderdaad bevestigde nog dien avond de *Messenger* eenen naamstaat der gesneuvelde, en gevatene en gestorvenen bij de expeditie van den generaal *Levasseur*; het getal der eersten is slechts 4, dat der gekwetsten 18, maar dat der op 3 en 4 januari gestorvenen 94. Behalve dezen werd er 15 man vermist, maar nog gedurig draagden er weder militairen op, die men had dus hoop dit laatste offer nog te zien verminderen.

Wat de geruchten betrekkelijk de nieuwe verachting van *Abd el Kader* betreft, hieromtrent zegt dat berigt niets, maar het blad *l'Algérie* bevat daarover het volgende artikel: »Oas wordt onder ons gedurig van 29 januari, uit Saff geschreven: *Abd el Kader* is ons als een bluisenstraal op het lijf gekomen. In zijnen marsch van Boghar naar Boumouad-el-Djenan heeft hij de stammen, die hem niet alvorens panden hantier onderwerping gezonden hadden, ombarmhartig gerastieerd. Zelfs de Oulb-Masselem, een stam der onderafdeeling *Sotté*, is gedeeltelijk geleisterd geworden. Volgens hetgeen de brief verder zegt, staat *Abd el Kader* aan het hoofd van 2000 ruiters.

Ten gevolge van al deze tijdingen, is de verzending van troepen naar Noord-Afrika, die men oogenblik gestaakt was, met vernieuwde kracht begonnen. Inzonderheid schijnt men versterkingen aan ruitery te willen afvaardigen.

— Vijf gedeputeerden hebben zich vereenigd, om gezamenlijk bij de Kamer een voorstel in te leveren, waarin eene verlaging van het zegelregt op de dagbladen verzoekt wordt.

BELGIE.

Brussel, 8 febr. De koning heeft voor den tijd van zeven dagen den rouw aangenomen, wegens het

overlijden van prins *Willem Frederik der Nederlanden*.

— Sedert de ratificatiën van de overeenkomst, den 13den december jl. tusschen België en Frankrijk gesloten, wederzijds zijn gewisseld, zijn reeds verscheidene dagen verlopen. Men verwacht, dat het wets-ontwerp, de sanctie van deze overeenkomst behelkende, in het begin van de aanstaande week aan de Kamer der Afgevaardigden zal aangeboden worden.

† *Brussel, 8 febr.* »Gisteren is de Nederlandsche gezant, baron *Bentinck*, door Z. M. den koning in een bijzonder gehoor ontvangen. De koning heeft daarna nog onderscheidene audientiën verleend.

— »Het wets-ontwerp op de jagt is door de Kamer der Representanten met 46 tegen 18 stemmen aangenomen.

— »Het onderzoek naar den aanleg van het ingestorte tunnel van Gumplich, op den weg naar Braine-le Comte, is niet, zoo als men in een dagblad leest, van wege de justitie geschied, maar het gevolg geweest van een door de Kamer der Representanten, uit kracht van artikel 40 der constitutie aangevondene enquête. De ingenieur *de Ridder* en de aannemer der werken *Borquet*, hebben ieder, in den loop van den dag van gisteren, een langdurig verhoor bij den regter van instructie ondergaan. De eerste mededeeling heeft in de dagbladen eenen brief doen plaatsen, den 2den dezer, door hem aan den president en leden van de Kamer der Representanten geschreven, waarin hij het verzoek deed om mededeeling van de bij het rapport der commissie van onderzoek tot grond gelagde stukken, met een titel van eene maand tot zijn verhoor. De regter heeft in zijn antwoord, alhoewel hij tevens de beschuldiging, in het rapport, dat het gemaakte oordeel niet overeenkomstig de door het bestek geterde vereischen zoude geweest zijn. De heer *de Ridder* heeft in 1834, als commissaris der koning, ter verdediging van het wets-ontwerp tot de scherping van het groote werk der nationale spoorwegen in de Kamer het woord gevoerd.

— »Aan twee genootschappen van *Saint-Jean-Francois Regis*, van gelijken aard als het reeds vermeldde van Luik, tot bevordering van tuwlijken en het eönnen van kinderen in den armoedigen stand, te Brussel en te Gand, zijn reeds eenige subsidien verleend: aan het eerstgenoemde van 1,775, aan het tweede van 775 franken.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 5 febr. Gisteren overleed *Abd el Kader*, in den ouderdom van 57 jaren, om: *Wazra* naar veld *Wazra* ridders van de Orde van den *Nederlandschen Leeuw*; raadsheer in het provinciaal gerechtshof van Noord-Holland; lid van de districts-commissie van het fonds ter l'andwedyding en ondersteuning van de gewapende dienst in de *Nederlandsche*; president van de commissie, bevoegd met het toezigt van de *Nederlandsche Israëlitische goddienste scholen* binnen het synagogaal ressort van Amsterdam enz.

Gedurende eenige jaren bekleedde de overleden de betrekking van regter ter instructie bij de noemmalige regtbank van eerste aanleg hier te stede; werd in 1838 benoemd tot lid van de correctionele regtbank, en in 1840 benoemd in bovengenoemd hof. In deze en in al de betrekkingen, welke hij vervulde, was hij niet over en volharding werkzaam. Bij een grondige rechtskennis paande hij veel nadergehoord, een juist oordeel, eene onverzadigde werkzaamheid, een edel hart en eene groote liefde voor het goede. Groot is alsoo zijn verdienste voor de stad in het algemeen, en voor het provinciaal gerechtshof in het bijzonder.

Gravenhage, 8 febr. De *Exercitie* van financiën heeft, bij resolutie van 27 januari jl., de heeren arrondissementsdirecteuren der directie bevestigd, in de aangezende regten en accijzen gevestigd, om de partij te verweeten, die ten laste der Belgie worden aangegeven. Deze van regten te laten uitvoeren, overeenkomstig de bepaling van het algemeen tarief van regten. Voorts is bepaald, dat de uitvoer onder vrijdom, door de ontvangers, zal worden toegelaten, tot dat deszelfs door het hoofdbestuur nader zal zijn beschikt. Het is zijne sitting van den 10den dezer, heeft de Hooge Raad beslist, dat het verduistering van eenen brief, door eenen tweeden geminier van een postkantoor ter verzending aan het post-

...brief met geld... 3000 franken... gepleegd door eenen openbaren bewaarder...
— In het *Weekblad van het Regt* leest men:
Voor den Hoogen Raad is, in de zitting van den 8sten oktober 1845, beslist, dat de werkzaamheden van hoede eener sociëteit, bestaande in het ten dienste dier maatschappij ontfangen van contributie der leden, en het daarvoor afgeven van de hem door de maatschappij ter hand gestelde kwitantien, en zulks voor een bepaald loon, daarstellen dienstverriggen, in dienstbaarheid begaan, en de qualificatie wettigen van loonstrekkebediende; dat eene percentsgewijze belooning in deze genoegzaam is, om den bode als loonbediende te beschouwen; en dat bij artikel 386 no. 3, C. P. niet vereischt wordt, dat de daarbij omschreven dienstverriggen moet zijn gepleegd binnen des meesters woning.

Gravenhage, 9 febr. Heeft de commissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot het opstellen van een ontwerp van adres, in antwoord op de koninklijke boodschap, betrekkelijk het overlijden van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden, eene bijeenkomst gehouden. Morgen ochtend ten elf ure, zal de Kamer eene vergadering hebben. Waarschijnlijk zal de commissie in dezelfde vergadering van adres aan den koning aanbieden. Na afloop der zitting, zullen de afdelingen vergaderen, over de ingekomen antwoorden der regering, betrekkelijk de bezwaarschriften in het stuk der directe belastingen. Men kan de halve het algemeen verslag der centrale afdeling en de algemeene beraadslagen over dat wetsontwerp eorlang te gemoet zien.

Man vernemen uit eene echte bron, — zegt het *Journal du Lambert*, — dat in eene der laatste zittingen van de Kamer van handhandel te Roermonde, de leden van de Kamer van handhandel van oordeel zijn geweest, tot den koning te wenden, om hoogstzondig te bedraken voor de krachtadige maatregelen, bij besluit van den 5den januari jl. genomen. In mei jl. is bereids vermeld, dat diezelfde kamer zich op dat tijdstip aan de Staten-Generaal gewend heeft, om maatregelen van represaille uit te lokken tegen de vorderingen van België. Thans verspreidt men dat zij weder een adres aan de wetgevende Kamer heeft gestuurd, om dezelve te verzoeken, het besluit van 5 januari jl. te handhaven tot de vaststelling van eene billijke overeenkomst tusschen de beide landen, en om de nodige maatregelen te nemen, ten einde de vorderingen van Limburg, bij het te stellen, niet uit het oog worden verlore.

9 febr. Naar men vernemen zal, voor den Hoogen Raad de behandeling der zaak van den heer van den Steen van Wadestein, naar aanleiding van de voorzorging in cassatie van den procureur-generaal bij de hof van Cassation tegen het arrest van hetzelfde hof van 11 december 1845, plaats hebben op den 11den dezer.

— Op den 24sten januari jl. is bij eenen winkelier alhier een valsche bankbriefje van f 25 aangeboden en daaraan geld gegeven zonder argwaan. Het valsche briefje niet moeilijk te herkennen met de minste oplettendheid te onderscheiden, want is geen watermerk in, en de plaatsing van nummers en woorden is in vele opzichten fout. De verspreiden op den kant zijn niet eens aangemaakt. De gedrukte woorden aldaar ontbreken, en als de woorden *de Directie der Nederlandsche Bank*, boven de handteekeningen, schijnt *Crooc* kent is geschreven met vooden inkt, enz. Alles is kennelijk met de hand geschreven, niet gedrukt; alle de eerste indruk is bedrieglijk door de uitvoering, in haar geheel genomen. Een ieder wachte zich voor schade.

Op den 7den dezer heeft zich alhier bij onderscheidene kantoren, lastelijk op dat van den heer Sijndel afkeer, vertoed een Israëlietisch koopman, Samuel, die eens een gezegde banknoot, groot

200 f. (f 2400 circa) ter vernisseling tegen contanten aanbode. Die banknoot was echter niets anders dan eene soort van deijes, bij eukergoed meermalen voorkomende. De persoon is aanvankelijk aangehouden op het oogenblik, dat hij met den avond-spoortrein naar Amsterdam stond te vertrekken, om verder informatie te nemen tot vertrek naar Amerika; hij zeide dit stuk te hebben ontvangen van eenen oom G, te New-York woonachtig, thans hier telande. Hij is echter ontslagen geworden, nithoofde der hier telande bestaande jurisprudentie ter zake van poging tot opligting, welke gehouden wordt niet aanwezig te zijn voor eene benadeeling der werkelijke afgifte van gelden of goederen. (U. Av. P.)

Leeuwarden, 7 febr. Wij kunnen thans met zekerheid melden, dat de voorloopig aangekondigde verkoop van het kabinet van schilderijen, enz., waaronder vele van beroemde oude en levende meesters, nagelaten door wijlen jhr. F. R. Vegelin van Claerbergen, alhier op maandag den 6den april e. k. en volgende dagen in het openbaar gehouden zal worden in de groote zaal van den heer van der Witten. Allezins verdient de aeling dezer uitmuntende collectie door de kunstkoopers en beminnaars van de Nederlandsche schilderkunst bezocht te worden, welke daardoor tevens in de gelegenheid zijn, kunnen kunstmin te voldoen met het bezoeken ook van eenige andere waardevolle verzamelingen, waarin men, onder anderen, zeer beroemde stukken van van der Kooi, Hobbema, de Roer, en anderen aantreft.

— Nopens de met het eerstvolgende jaar te hervatten stoomvaart tusschen de Lemmer en Amsterdam, wil men weten, dat er zich, ten aanzien van dezelve, wederom bezwaren opgedaan hebben, zoodat men twijfelen moet of dezelve in dit jaar inderdaad wel tot stand komen zal. Het schijnt, dat die zoe wel voor Vriesland als Amsterdam hoogst wenschelijke onderneming, met alle mogelijke hindernissen en onaangename toevallen te worstelen heeft. Intusschen is het te hopen, dat dit gerucht zich niet bevestigen mag, te meer, daar, volgens eene annonce in de dagbladen, met den 15den februari e. k., eene diligence-dienst tusschen Sneek en de Lemmer, in verband met de jaagschuiten op en van Leeuwarden, in werking treden zal.

Sneek, 5 febr. Naar wij vernemen, zijn de personen van Kalk en Willem Agnes ten Brink, die aanvankelijk verdacht waren van schuldig of medeplichtig te zijn aan den moord, te Balk gepleegd, in den avond van den 6den december 1845, op requisitoir van den heer officier bij de arrondissement-regtbank alhier, bij ordonnantie van die rechtbank ontslagen en voorloopig in vrijheid gesteld; terwijl de inlichting tegen zekeren Ruurd Paschiers van Dijk, als vermoedelijke dader van dien moord, haren voortgang heeft. Tegen genoemden van Dijk moeten meerdere bezwaren van diefstal, elders gepleegd, ten laste zijn.

Jugezondte stukken.

Eenige benoemingen in on-Nederlandschen zin.

Op ieder, die door de natuur of de leer met Nederlandschen zin begaafd is, moeten eenige benoemingen, door den minister van binnenlandsche zaken in de laatste dagen gedaan, eenen hoopst onaangename indruk gemaakt hebben. «Hoe menigmaal» zeide de *Ed. in handen nemen van december jl.* «hoort men nog zoen, die ambten en bedieningen te begeren hebben, met de grootste naïviteit verklaard, dat zij uit twee kandidaten den minst bekwaamen de voorkourschenken, omdat dese man toch ook moet lezen, en de andere talent en kunde genoeg bezit, om zich zelve voort te helpen, of wel, omdat die man reeds zoe dikwijls den rug gekromd heeft en men hem niet langer mag de leus stellen; of wel om eenige andere reden, die evenzeer van een goed hart getuigt.» En hiet een echt Nederlandsch beginnel, dat van een goed hart getuigt. Kon een Nederlandsch minister, kon de heer schimmelpennick, verzaken! De heer schimmelpennick kon het van zich verkopen, om ambten en bedieningen te begeren aan mannen, die talent en kunde genoeg bezitten, om zich zelve voort te helpen. «Wij er nog zoe vele arme sukkel, maar stonden te hunkeren, die toch ook leeren moeten!» Als hiet een beginnel ooit zeld wou, dan ware het einde der dingen, namelijk der Nederlandsche dingen, spoedig in handen.

En welke ambten begaf de minister aan mannen niettegenstaande zij er geschikt voor waren? Het gevaarlijkste ambt voor eene regering in Nederlandschen zin, om aan on-Nederlandsch gezinde mannen te begeren, — dat van hoogleeraar. De minister van binnenlandsche zaken vindt goed tot hoogleeraars aan te stellen, twee jonge lieden, (alsof het verstand ooit voor de jaren kwam!) niet door deugd »geadeld,» noch in den Nederlandschen adelstand opgenomen; ja die zelfs zwaar onder suspicie liggen, van niet eens tot een patricisch geslacht te behooren. Mijnheer ORZOOMER, mijnheer COBET; mijnheer COBET, mijnheer ORZOOMER! Wie hoorde ooit in een adellijk gezelschap van mijnheer COBET of mijnheer ORZOOMER spreken? Wie trof ooit hunne namen in het *Journal de la Haye*, in den *s Gravenhaagsche Nieuwsbode* of in de *Drentsche Courant* aan? Wie ontmoette hen ooit op een hofbal of in eene antichambre?

En wat zullen die mijnheeren ORZOOMER en COBET dan aan onze Nederlandsche jongelingen leeren? Nederlandsche beginselen? Ach neen! *Theoriën*, louter *theoriën*! HOLLE, VREEMDE, GEVAARLIJKE theoriën! Zij zullen ook logica onderwijzen; geene *Nederlandsche* logica evenwel — er is der natie mogelijk veel aan gelegen om den waarborg voor de onafhankelijkheid der regterlijke magt te behouden; ergo, zullen wij voor hun leven beoemde regters afzetbaar verklaren — maar theoretische logica; misschien wel — de Hemel beware ons — Engelsche, Fransche of Duitsche logica! En wijsbegeerte. Maar niet zoe als IK die onderwijst: het eerbiedigen van verkregene regten behoort tot de wijsbegeerte van het regt.

Hebt gij dat alles wel overwogen, mijnheer schimmelpennick? Dacht gij er wel aan, dat uit jongelingen, in zoodanigen, on-Nederlandschen zin opgeleid, on-Nederlandsche mannen ontstaan, en dat met on-Nederlandsche mannen geen Nederlandsche zin kan gedijen, of Nederlandsche beginselen blijven bestaan? Dacht gij er wel om, wat er van de arme sukkel zal worden, die »toch ook leeren moeten,» wanneer men, eens door de vreemde, holle, gevaarlijke, opzooomersche en cobetsche theoriën verleid, de ambten en bedieningen alleen aan de zoodanigen ging begeren, die »talent en kunde genoeg bezitten, om zich zelve voort te helpen?» Zagt gij dan niet in, dat men, zoodoende, er over honderd jaren in Nederland misschien eens over zou gaan denken, of men ook de grondwet zou herzien, of de belastingen verminderen, of de beschermende regten afschaffen? dat men, om te regeren, verstand en beginselen zou gaan gebruiken? dat jonge menschen, die zich op hun vak toeleggen, verkozen zouden worden boven mannen van jaren, die vergeten zijn wat zij wisten, als zij zich ooit in de gelegenheid hadden gesteld om iets te vergeten? dat zaken boven personen en redenen boven woorden zouden gesteld worden? Maar wat zal er dan van onze nationaliteit worden? hoe zullen wij ons dan van andere volken onderscheiden?

Ce n'est que le premier pas qui compte, zegt het spreekwoord. Heeft men eens den verkeerden weg ingeslagen, men dwaalt hoe langer hoe meer af. Na eerst, ten spijte van alle Nederlandsche beginselen, hoogleeraarsambten aan mannen begeren te hebben, die geene andere aanbeveling hadden, dan dat zij bekwaam waren, verlesent de minister ontzag van eenen ambtenaar, die alle vereischten van Nederlandsch-gezindheid heeft. Reeds eenige jaren geleden, merkte de *Arnhemse Courant* op, welk eene geschikte kans men gedaan had, door Gelderland te begiften met eenen gouverneur, die oud genoeg was om zich door geene theoriën of illusien te laten verleiden; blind genoeg om de gebreken van het bestuur niet te zien, en doof genoeg om de klachten der geadmistrateerden niet te vernemen. En nuik ben door onderdom eerwaardig model van een Nederlandsch staatsman vervangt de minister door iemand, die, al zij hij ook nog zoe landskindert, (waar wij nog niet eens zeker van zijn), in allen gevallen het diefvondig gebrek heeft, van jong, ziele en hoorende te zijn; eigenschappen voor welke een staatsman in Nederlandschen zin zich zorgvuldig te wachten heeft. *Vreemde dingen*, mijnheer schimmelpennick, die gij ons in 1846 in Nederland opdicht!

Want hier menschen eensklaps jaren-lange gewoonten vaarwel zeggen, en nieuwe manieren aannemen, zegt men, dat zij veeg zijn, dat is, dat hun einde

afstaande is. Als nu een Nederlandsch minister knappe menschen voortleijft, ambten begeeft aan personen, hoewel zij er geschikt voor zijn, en niet tegenstaande zij talent en kunde hebben, doch daaren tegenover oude afgestudeerde ambtenaren ontlaaten, in weerwil dat zij zich hoe langer hoe meer imperfectieeren, — dan mag men het er, meenen wij, zeker wel voor houden, dat zulk een minister vroeg en dat zijn einde nabij is. Wij beschouwen zulke verschijnselen dan ook als zekere en onbedriegelijke kentekenen van den naderenden minister-dood van den heer SCHIMMELPENSIEK; voor de laatste opflakkering van het in de pijp brandend kaarsje. Met zulk een manifer van regeren, is IK volstrekt niet gediend; het zijn zeer anti-Nederlandsche beginselen, die, wanneer zij eens wortel schieten, eenen schrikbarenden droom van verbeteringen in hun gevolg zouden hebben. Het is daarom ook tijd, dat de heer SCHIMMELPENSIEK aftrede, en de Nederlandsche regerings-beginnselen een schitterende revanche nemen, wanneer tot ministers staatsmannen optreden, als de heer VAN ARKELAKEN of REDERBURGON, MEXISO of BERTWIE.

Mijnheer de Redacteur!

Als een bijdrage tot de activiteit der **STREKENREKIJN** dient de stad Am..... genoemd te worden. Daar gaat het treurig met de bestelling der brieven; die komen daar des avonds onstreeks 6 uur uit Groningen, Vriesland, Drenthe en Overijssel, en des nachts om een uur uit alle overige deelen des rijk. De distributie begint eerst des voormiddags om 9 1/2 uur, dat tot 11 1/2 tot 12 uur aanhoudt. Soms tijds wordt het wel later, wanneer het wat regenachtig en stormig is geweest, zoodat de als huisknecht fungerende besteller wat langer of korter aan de van **sous-pieds** verzichte pantalon van de jonge heeren heeft moeten rondbrengen voor een te houden thé, enz. van mevrouw en de jonge dames. Geen twijfel, of dat postkantoor is ten gerieve van eenen dikken, vellen directeur daargesteld en niet de directeur ten gerieve van het publiek; want dan zoude er omgekeerd gehandeld worden, dan begon men des zomers om 7 uur en des winters om 8 uur te distribueren en den besteller later de huisselijke diensten verrigten. Het is in de stad Am..... geen directeur te vergen, om 9 uur op zijn bureau te zijn ten einde aangegeekende brieven af te geven: — het is veel gemakkelijker, dat aan den commissie over te laten, die, na elders zijne zaken verrigt te hebben, ten 12 ure aan het bureau terugkomt, dat dan de om zijn geld of wissels benoedigde handelaar kan komen, om aangegeekende brieven af te halen en zijne betalingen zoolang uit te stellen.

Wat hebben provinciale inspecteurs en controleurs der posten toe te zien, hoe het met de distributie enz. gesteld is, als deze maar toezien, dat het rijk de enorm opgejaagde briefperdent ontvangt; en dan zij men den handelaar nog willen straffen, wanneer die zich van andere middelen van vervoer bedient, om vroeger zijne brieven te ontvangen.

IK heb de eer te zijn UEd. Dw. Dienaar
W. H.
Am....., 5 februari 1846.
P. S. Het spreekt van zelf, dat ons aktoef steds-rijke bestuur zich met deze zaak, ten dienste der burgerij, niet te bemoeijen heeft.

De redding der 97 Poolse geestelijken.

(Zie Arnheemsche Courant no. 25.)
Het is de waarheid, dat **zeven en negentig** naar Siberie geleepte Poolse geestelijken van daar ontkomen zijn. Maar zij waren niet de eenige, om hunne volharding in het roomsch-katholiek geloof, naar die gedoemde landstreek verwezene bannelingen. **Honderd drie en veertig** andere priesters van hunne geloofgenooten, onder hetzelfde geleide nevens hen naar Tobolsk gevoerd, zijn aan de mishandelingen aldaar of aan ziekten op de reize bezweken.
De aanleiding tot hunne vervolging klimt tot den tijd der zoogenaamde Russische **bekeerungen** van het jaar 1842, toen zeventuizend achthonderd veertig huisgezinnen in het bispdom van Podlachje, daartoe door omkoopning verleid of met knoetslagen gedwongen, zich tot de **Grieksche** belijdenis bekeerden. Velen van dezen bleven nogtans in hun hart aan de oude leer gehecht en zochten eertlang, door gewetensangs-

om de verraking van hun geloof geknaagd, de heerschappij hanner nieuwe meesters te ontvlieden, en, hetzij in Hongarije, hetzij in Galicië of in het herzogdom Posen, veiligheid en gewetensvrijheid te vinden.

De dienstelingen des keizers, zich niet op de uitgewekenen kunnende wreken, hielden sich aan de roomsche geestelijken, welke zij als derzelver raadslieden konden betichtuen. Deze werden, ten gefale van **honderd veertig**, in den nacht van 8 januari 1843, afgevoeren naar Minsk gevoerd, alwaar zij, onder den hardsten arbeid en aantouwendste voorwaarden tot afwering van hun geloof, zes maanden verblijven. Door geene kwellingen en mishandelingen tot afval te brengen, werden zij, na dit tijdsverloop, als rebellen, geboeid en in besloten veertuigen, allen naar Tobolsk, vijf-honderd mijlen van Minsk gelegen, verwezen, en aldaar onder den zweep der knout tot slaven-arbeid in de bosschen gedwongen, voor zoo veel niet de dood aan de ellende van menigen hunner een einde maakte.

Der **Son** met van het verleden jaar was voor de overgeblevenen de geklijke dag, toen een Siberisch edelman, in de vreugde over de geboorte van eenen mannelijken erfgenaam van zijnen naam en vermogen, aan de in de citadel opgesloten bannelingen een buitengewoon rantsoen van leefstogdeed uafteiken, bestaande per man in zover pommen vlesch, (dat hun anders nooit toegelaten werd,) zestien ponden brood, twee ponden honig, en vier pinten brandewijn. Het was een groote rijkdom voor de ongelukkigen, die seder twee jaren zwart brood en water tot hun eenig voedsel hadden. Zij namen met groote dankbaarheid en onder innige geboden de liefdebetoening aan, doch weigerden den brandewijn. En die onthouding was hunne redding. De officieren en manschappen der wacht, meer dan de gevangenen op het geestrijk vocht bevestigd, namen het te samen met den koning tot zich, en maaktendaraan den in Siberie gebruikelijken en zoo zeer geliefden drank, maar dronken zich daarbij in eenen zoo vasten en roerloozen slaap, dat de gevangenen het oogenblik daar zagch, om, met Gods bijstand, te ontsnappen. Zonder tijd te verliezen, lieten zij zich door middel van haene aangeknoopte sakens uit de schietgaten van den vestingmuur naar beneden, en wierpen zich in het diepste van het woud. Door de woeste bosschen en langs onafzienbare steppen, slechts met een eenige kutter ontnvolende, waarden zij, niet als verkwelden van een in Siberie wel bekend edelman vordende, eenig voedsel konden verwerven, hier en daar de wateren overzwevende bereikten zij, onder niet te beschrijven vermoelijensagen, behouden, de **Witte Zee**, alwaar een Russisch vaartuig hen aan boord nam en te Koenigsberg op vrijen bodem aan wal bragt. Negen en veertig der geredden worden thans met door zulken rampspoed wel verdiende gasterijheid in België verpleegd, en het is uit hunner mond dat dit kort verhaal is opgerekend, in de hoop, dat een meer omstandige geschiedenis van zoo allenismarkwaardige lotgevallen aan, de algemeen daardoor opgewekte nieuwsgierigheid niet zal onthouden blijven.

Advertentie

+++ Tegen matigen prijs, wordt IN KOOP of TE HUUR aangeboden, om op 10 Mei o. k. te aanvaarden: Een HUIS en TUIN, te **Ellekom**. — In persoon of met vrachtwagen brieven te bevragen bij den Nalanis **van ROSEN-FAL**, te **Velp**.

+++ De Oudergesteekende is weder ruim voorzien van de navolgende DENENZADEN
+++ als **Pinus Sylvestris**, **Pinus Abies**, **Pinus Ricca**, **Pinus Moutana**, **Pinus Laricina**, **Pinus ACACIA** ZAAD dewelke hij hem tot billijke prijzen a contant, te bekomen zijn en voor welker goedheidigheid wordt idgestaan.
Apeldoorn, 9 Februari 1846.
BRUNO TADMANN, Jn.

Koorloopig Bericht.

De Oudergesteekende, sedert geruimen tijd werkzaam geweest zijnde tot het vervaardigen van **fransje BELJARTEN**, bestemd naar de Oostindien, wou hij deze gelegenheid de vrijheid, zijne geerde Begunstigers en het Publiek bekend te maken, dat hij weder **eerstdaags**, in een daartoe geschikt Lokal, ten aanzien van een **staalen** **Bon** **laag** **hoop** vervaandigd.

Fraai Bijart met prachtig Quenentek,

gelijk, nu 3 jaren geleden, een door hem vervaart i d **BILJART**, (gepresenteerd aan Zijne Majesteit,) door hem bij wijlen den heer **DOCK**, op de Pijpenmarkt, is ten toone gesteld, thans in eigendam te behoudende aan den heer **BAUGH**, op den Singel, bij den Heiligen Weg, waarover hij destijds van elk bevoegd beoordeelaar de **steijndste goedkeuring** van wijlen heeft. Geene moeite noch kosten aan te brengen, om te bidden **KUNSTSTUK** gepresenteerd te worden in eenen deelen behoest, te wijken voor uithoensche voortbrengsel, maar dat integendeel, ook in geheel Nederland, zo

lijj vertrouwt, geene wedergeroefte; heeft hij schijn uitgelokt gezien, deze bekendmaking te doen, door de vele oprijzelende Annonces van sommige Berichtgevers, die beveren Bezitters te zijn van het allerschoonste Bijart van Nederland, dat gewis velen met hem betwijfelen. Liefhebbers van fraaije, net bewonke **BILJARTEN** en met smaak bewerkt, prachtig **QUEUENREK** worden ten vriendelijkste hiermede uitgenodigd, om, op nader bekend te maken, tijd en plaats, bovengenoemd **KUNSTSTUK** te komen bezichtigen en om naar zijne ing. h. n. o. r. d. o. l. o. v. e. r. h. e. t. z. e. l. v. e. te vallen; terwijl hij vermoet, dat gewis hem integendeel de vereerendste goedkeuring ten deel zal vallen.

Amsterdam, 5 Februari 1846.
B. J. SLUJTER,
Mr. **Beijer** en **Kustenvaller**,
Bolsenmarkt, No. 40
Voorts zijn mede bij bovengenoemden verkrijgbaar: **MODERNE**, alsmede **BESTEEDE BELJARTEN**, voor **etlike prijzen**.

ARNHEMSCHE GAZ-FABRIJK.
Om ruimte te verkrijgen, worden de **GOKES**, van af heden tot en met den 21sten Februari, aan de Fabriek verkocht,
à 70 Centen per 32 Nederlandsche Ponden,
en 10 Centen voor het aan huis bezorgen.
W. H. DE HEUS.

Onderneming van **P. J. BERGER**,
Dienst tusschen Venlo en Rotterdam.
De ijzeren **STOOMBOOT**, de **MAAS** vaart geregeld:
elken **Maandag** en **Donderdag**, van **VENLO** naar **ROTTERDAM**, en elken **Wingsdag** en **Vrijdag**, van **ROTTERDAM** naar **VENLO**.
Vertrekt 's morgens ten 4 ure.

De Boekhandelaar **MULLER** te **Arnhem**, geeft heden uit:
Bydragen voor **VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS** en **OUDEINDRUKEN**; **Deutschemeld en uitgegeven door Is. AN NISHOFF**, **Wilde Deel**, eerste Stukje, Gr. oct. Prijs f. 1.25.
Inhoud: **Verslag over het Oude Grafelijk-Bergsche Beleg van de Slag bij de Maas, in 1675**, door **DELPRAT**, omrent enige oude Grafteekenen, onder **Baas-le-Nassau** in Noord-Brabant, ondersocht en beschreven door **PROSPER CUYPERS**. (Met Afbeeld.) **Johannes Argentinus van Blerick**; **Bydrage tot de Geschiedenis van het intussen van Drenthe, in 1595**, door **G. H. DE WELPRAT**. **En der oudste Papiermolens op de Veluwe**, door **I. A. N.** Voorts **Aankondigingen en Berigten**; Van de vier eerste Deelen dezes werks zijn nog enkele complete Exemplaren voorhanden.

Bij den Boekhandelaar **J. G. METTER**, te **Arnhem**, is van pers gekomen en alomt verhanden:
CHRISTELIJKE LEER IN VOORBEELDEN, de opde van den Catechismus gevolgd, met bijvoeging van voorbeelden en spraken op de stof van asselje, ontleend uit de **HL. Schriftuur**, en uit de **gewijde en wereldwijde geschiedenis**. Een handboek bij het **Christelijk onderwijs der Jeugd** en tevens een **Christelijk Huis- en Familie-boek**. Naar het Hoogdultsch van **Dr. P. HERBST**, met een Voorwoord en onder toezigt van **J. WESSELIJN**, **R. K. Priester** te **Arnhem**. — Eerste deel: **Geloof, Hoop, en Liefde**, Kerkelijk goedgekeurd. Prijs f. 2.60.
Dr. J. A. STAPS'S, **OPVOEDINGS-LEER**, in den geest der **Katholische Kerk**, naar de derde **Hoogdultsch** uitgave, vrij bewonke en met aantekeningen verrijkt door **Z. B. BROUWER**, **R. K. Priester**. Kerkelijk goedgekeurd. Prijs f. 2.60.
Deze beide **Handboeken**, voor allen die met de Jeugd in betrekking staan, vordien in eenen landgevoelde behoefde; en zullen voorzeker ook in **Wetland** denzelfden bijval vinden, die zij bij onze **Duitsche** naburen zoo rijnschoots genoten hebben.

J. M. HAUBER'S **Handboek** voor **Katholijken**. Tweede verbeterde uitgave, met 4 heurige stekgravuren en geillustreerden titel in goudruk. Kerkelijk goedgekeurd. Prijs f. 3.00; in beste banden gebonden f. 5.
De **rijke en voortreffelijke** inhoud, de **convaldige**, maar **zinnelijke** stijl, alsmede de **keurrijke** **afbeeldingen** vordien met eenen geringen prijs, eenen **goedkoop** **Handboek** tot het beste van alle in nu toe bestaende.

Bij den uitgever **H. NISER**, te **Rotterdam**, is van de pers gekomen en alomt verhanden:

AUTOCRATIE
OF
het bij de Indische Regterlijke Magt aangehangige **PROCES** tegen de **JAVANESE BANK**.
L. VAN VLIET

Relatierhaat te Arnhem.
Den 7. Febr. 5 en 6. Pagina 7. Datum; gev. 5. gev. O. D.
Te Arnhem, bij **G. K. THIEME**, Boekdrukker.